

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

ŽUPANIJA POSAVSKA

Ministarstvo financija

**SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE
ŽUPANIJE POSAVSKE
za razdoblje 2018.-2020. godina**

Orašje, svibanj 2017. godine

1. UVOD

Na temelju članka 17. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16), Vlada Županije Posavske na prijedlog Ministarstva financija donosi smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje. Prijedlog smjernica Ministarstvo financija dužno je dostaviti Vladi do 15. svibnja tekuće godine. Kašnjenje u dostavljanju prijedloga Smjernica uvjetovano je kašnjenjem u dobivanju revidiranih projekcija prihoda po osnovi neizravnih i izravnih poreza za 2017. godinu i plana za razdoblje 2018.-2020. godine, koje je Ministarstvo financija Županije Posavske primilo od Federalnog ministarstva financija 19.05.2017. godine.

Ovaj dokument treba odražavati utjecaj svih aktualnih procesa iz okružja, s aspekta mogućih implikacija na fiskalni kapacitet Županije Posavske, kao i poboljšati koordinaciju između Vlade Županije Posavske i općina na pripremi proračuna za 2018. godinu.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike Županije Posavske za razdoblje 2018.-2020.godina definiraju početna proračunska ograničenja za sve korisnike Proračuna. One također trebaju osigurati realan, sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda za sve razine vlasti. Pri izradi Smjernica korištene su srednjoročne projekcije te godišnje procjene prihoda i rashoda.

Ministarstvo financija Županije Posavske predložilo je Vladi Županije Posavske usvajanje ovog dokumenta kao prvi korak u procesu pripreme Proračuna za 2018. godinu. Smjernice se temelje na:

- Revidiranim projekcijama prihoda od neizravnih i izravnih poreza za 2017. godinu i plana za razdoblje 2018.-2020. godina;
- Odgovarajućim statističkim pokazateljima i informacijama;
- Izvršenju Proračuna Županije Posavske i općina Županije Posavske za 2016. godinu;
- Publikacijama Direkcije za ekonomska planiranja, Odjeljenja za makroekonomske analize UINO i Federalnog zavoda za programiranje razvoja.

Smjernice sadrže:

- Srednjoročne pretpostavke i prognoze makroekonomskog okvira u Federaciji BiH,
- Osnovne makroekonomske pokazatelje Županije Posavske za 2016.godinu,
- Osnovne pokazatelje ekonomske i fiskalne politike Županije Posavske,
- Procjenu prihoda proračuna, i
- Strategiju upravljanja javnim dugom.

2. SREDNJOROČNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE MAKROEKONOMSKOG OKVIRA U BiH I FEDERACIJI BiH

Prema izvješćima Odjeljenja za makroekonomske analize Uprave za neizravno oporezivanje BiH 2016. godina je donijela iznenađujuće visok rast prihoda od neizravnih poreza od 5,2%. Visoka godišnja stopa rasta je bila rezultat iznimno visokog rasta naplate prihoda od PDV-a, trošarina i putarine na derivate nafte. Rast potrošnje derivata generirali su slijedeći čimbenici: niske cijene na svjetskom tržištu derivata, najave povećanja trošarina na derivate i regionalna konkurentna prednost BiH u segmentu oporezivanja derivata u pogledu stopa PDV i trošarina u odnosu na zemlje regije, koja potiče prekograničnu i tranzitnu prodaju ne samo derivata nafte, već i ostalih dobara i usluga. Smatra se da je to bio i čimbenik rasta domaćeg PDV-a u 2016. godini iznad stopa rasta ekonomije i potrošnje. Značajan dio rasta prihoda u 2016. godini generiran je u posljednja dva mjeseca snažnim rastom PDV-a na uvoz. Međutim, zbog slabije prodaje uvezene robe značajno su povećani zahtjevi za povrate i porezne kredite koji su ugrozili bruto i neto naplatu u prvom kvartalu 2017. godine. Pored tog, snažan rast povrata po osnovi međunarodnih projekata u prvom kvartalu 2017. godine ukazuje na zaključak da je naplata PDV-a tijekom realizacije projekata doprinijela rastu prihoda u 2016. godini, dok je naknadnim povratom plaćenog PDV-a opterećena naplata u 2017. godini.

Povećane isplate povrata PDV-a u prva dva mjeseca 2017. godine premašivale su rast bruto naplate, tako da je u prva dva mjeseca ostvaren pad neto prihoda od 1,3%.

Projekcije za 2017. godinu

Na osnovi trendova naplate prihoda, godišnjih makroekonomskih projekcija i procjena učinaka izmjene Zakona o trošarinama, učinaka primjene adaptiranog SSP i primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA, projicirana neto naplata **prihoda od neizravnih poreza** za 2017. godinu iznosi 5.626,4 mil KM, što je za 1,7% više nego u 2016. godini. Niži postotak rasta prihoda u 2017. je rezultat izuzetno visoke statističke osnovice za usporedbu (2016), prelijevanja negativnih učinaka u prvi kvartal 2017. (povrati i porezni krediti), uključivanja učinaka izmjena politike neizravnog oporezivanja i niže projicirane nominalne naplate pojedinih vrsta trošarina koje su do sada, uz PDV-e, determinirali rast prihoda.

U narednim mjesecima može se očekivati snažnije ispoljavanje negativnih učinaka u vezi s primjenom adaptiranog SSP, s obzirom da su **prihodi od carina** naplaćenih na robu podrijetlom iz EU činili oko 1/3 ukupnih prihoda od carina BiH. Zbog kompleksnosti izračuna gubici prihoda od carina procijenjeni su na bazi 3/5 prihoda od carina naplaćenih na robu podrijetlom iz EU, s tim da je iznos gubitaka za 2017. umanjen zbog činjenice da je primjena adaptiranog SSP započela u veljači 2017. Preostali dio prihoda od carina prati makroekonomske projekcije DEP-a i povijesne

trendove prihoda od carina naplaćenih na uvoz roba podrijetlom iz trećih zemalja. Sporazum o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA podrazumijeva fazno ukidanje carina i ostalih nameta s fiskalnim učinkom na uvoz iz članica EFTA u razdoblju od 2015 do 2018. Može se zaključiti da će se najveći nominalni učinci na prihode od carina ispoljiti u 2017. i 2018. godini. Očekuje se da će rast uvoza iz trećih zemalja djelomično kompenzirati gubitke prihoda od carina zbog primjene adaptiranog SSP. Imajući to u vidu očekuje se pad prihoda od carina od 7,4%.

Projekcija prihoda od PDV-a za 2017. godinu iznosi 3.566,4 mil KM, što je za 3,9% više od naplate u prethodnoj godini. Projicirana stopa rasta godišnje naplate je značajno iznad ostvarene u prvom kvartalu, koja je bila pod snažnim utjecajem povećanih poreznih kredita i isplata povrata koji se odnose na veliki uvoz roba krajem 2016. godine i realizirane međunarodne projekte iz prethodne godine. U narednim kvartalima očekuje se stabilizacija gotovinskog toka PDV-a i kretanje naplate u skladu s projekcijama makroekonomskih pokazatelja za 2017. godinu. Kretanje isplata povrata ovisiti će o rastu uvoza, izvoza, investicija i implementaciji međunarodnih projekata, koji predstavljaju najneizvjesniji čimbenik izvršenja projekcija PDV-a u 2017, tim više što im ponovno raste značajnost za izvršenje projekcija.

U 2017. očekuje se pad **prihoda od trošarina** od 1,6% ili nominalno za 22,5 mil KM. Trošarine na derivate nafte su bile glavni generator rasta prihoda od trošarina u 2016. Međutim, uslijed rasta cijena nafte na svjetskom tržištu u veljači i ožujku 2017. porasle su maloprodajne cijene derivata u BiH, što je proizvelo pad potrošnje derivata i, posljedično, pad prihoda od trošarina od 10,5%, kumulativno u navedena dva mjeseca. S obzirom na najnovije projekcije relevantnih međunarodnih agencija u 2017. mogao bi se očekivati rast cijena derivata u rasponu između 11% i 15%, ovisno o vrsti derivata, iz čega proizlazi zaključak da će se trenutačno loša situacija u pogledu naplate trošarina na derivate nastaviti i u narednim mjesecima. Polazeći od navedenih pretpostavki u 2017. očekuje se pad prihoda od trošarina na derivate nafte od 2,6%. Projekcije trošarina na duhanske prerađevine u 2017. temelje se na primjeni odluke Upravnog odbora UNO kojom su specifične trošarina na cigarete i na rezani duhan povećane. Pretpostavlja se da će se novo porezno opterećenje u cijelosti prenijeti na maloprodajne cijene, iako podaci pokazuju da su duhanske kompanije u 2016. manji dio dodatnog poreznog tereta snosile na teret vlastite dobiti kako bi sačuvale postojeći udio u tržištu. Rast maloprodajnih cijena cigareta neminovno stvara pritisak za jačanje supstitucije potrošnje jeftinijih cigareta potrošnjom rezanog duhana. Budući da rast cijena cigareta prati i rast cijena rezanog duhana očekuje se snaženje crnog tržišta duhana, odnosno supstitucija legalnih duhanskih prerađevina cigaretama proizvedenih ručnim motanjem ili nelegalnom proizvodnjom iz nebrendiranog duhana. Očekuje se da će maloprodajne cijene cigareta u prosjeku porasti za 8,3% i, u najboljem slučaju, ukoliko se intenziviraju mjere u borbi protiv crnog tržišta, jediničnu elastičnost potrošnje cigareta. Zbog pritiska dodatnog poreza i prelaska osoba sa niskim dohocima na supstituciju

cigareta gubici na tržištu cigareta mogli bi anulirati utjecaj rasta agregatne potrošnje na potrošnju cigareta. U takvim okolnostima ne bi trebalo očekivati rast vrijednosti tržišta duhanskih prerađevina, a bez obzira na činjenicu da su povećani porezi na cigarete i da raste naplata prihoda od trošarina na rezanih duhan, očekuje se pad prihoda od trošarina na duhanske prerađevine od 1,4%. Ostale kategorije trošarina projicirane su u skladu s tekućim trendovima naplate i projekcijama DEP-a, od kojih apsolutnom rastu trošarina najviše doprinose trošarine pivo i alkohol i alkoholna pića. Prihodi od trošarina na kavu su na razini naplate u 2016, dok je za prihode od trošarine na bezalkoholna pića projiciran pad naplate.

Projicirana stopa rasta **prihoda od putarine** u 2017. godini izvršena je na osnovu tekućih trendova naplate i makroekonomskih projekcija, a iznosi 0,9%. Godišnja projicirana stopa rasta za 2017. godinu je ispod ostvarene stope rasta ovih prihoda u prvom kvartalu, jer se očekuje dalji rast cijena nafte na svjetskom tržištu, koji osim pada potrošnje djeluje i kao poticaj na snažniju supstituciju dizela lož-uljem.

Projekcije za razdoblje 2018.-2020. godina

Projicirane stope rasta prihoda za 2018., 2019., i 2020. godinu iznose 2,7%, 3,5% i 3,9% respektivno. Projekcija prihoda u navedenom razdoblju zasnovana je na projiciranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, povijesnoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2017. godinu, te učincima izmjena politika u oblasti carina i trošarina na duhan.

Najveći generator suficita prihoda od neizravnih poreza u navedenom razdoblju je PDV, s obzirom na njegov značajni udio u prihodima, te planiranim stabilnim stopama rasta u skladu s projiciranim stopama rasta potrošnje. U 2017. godini suficit na PDV-a kompenzira gubitke prihoda od trošarina i carina, te je neto učinak mnogo manji nego prethodnih godina. U 2018., 2019. i 2020. prihodi od PDV-a generiraju preko 85% apsolutnog godišnjeg projiciranog rasta prihoda.

Projekcije trošarina na duhanske prerađevine temelje se na nastavku primjene politike usklađivanja oporezivanja cigareta sa standardima EU i usklađivanja oporezivanja rezanog duhana s oporezivanjem cigareta. Projekcije se zasnivaju na pretpostavci prijenosa dodatnog poreznog opterećenja u cijelosti na maloprodajne cijene duhanskih prerađevina. Očekuje se da će zbog rasta maloprodajnih cijena doći do daljeg jačanja supstitucije cigareta rezanim duhanom, erozije tržišta cigareta i snaženja crnog tržišta cigareta i duhana, a spori oporavak ekonomije i potrošnje neće moći ublažiti negativne trendove. U takvim okolnostima u 2018., 2019. i 2020. može se očekivati još izraženiji pad prihoda od trošarina na duhanske prerađevine od -1,7%, -2,5% i -1,6% respektivno. U razdoblju 2018.-2020. planirane su stabilne stope rasta trošarina na derivate nafte i putarine, u skladu s makroekonomskim projekcijama DEP-a. Očekuje se da će se potrošnja derivata nafte u BiH konsolidirati u narednim godinama, tim više što su očekivanja međunarodnih agencija da će se

rast cijena derivata nafte u 2018. kretati između 2% i 6% . Projekcije carina prate projicirane stope rasta uvoza i uključuju pune učinke primjene adaptiranog SSP i konačno ukidanje carina na uvoz roba podrijetlom iz EFTA.

Rizici po projekcije prihoda

Obzirom na osnovne postavke projekcija neizravnih poreza i ukupne ekonomske uvjete u BiH i u svijetu ostvarenje projicirane razine prihoda od neizravnih poreza u razdoblju 2017.-2020. je podložno sljedećim rizicima:

- Projekcije prihoda od neizravnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svako odstupanje ovih parametara od projiciranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;
- Slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava razinu rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od neizravnih poreza u cjelini;
- Veći gubici prihoda od carina u vezi s primjenom adaptiranog SSP u odnosu na pretpostavku koja je korištena u projekciji prihoda od carina negativno će se odraziti na izvršenje naplate prihoda u 2017. i narednim godinama;
- Jačanje crnog tržišta duhanskih prerađevina, uzrokovano bržim rastom poreznog opterećenja cigareta u BiH u odnosu na zemlje u okruženju, može ugroziti izvršenje projekcija prihoda od trošarina na cigarete;
- Pojava eksternih šokova, u vidu rasta cijena nafte i derivata na svjetskom tržištu izvan sadašnjih očekivanja, pogoditi će tržište derivata u BiH i negativno će se odraziti na potrošnju derivata, a time i na izvršenje projekcija prihoda od trošarina na derivate i putarine iz cijene naftnih derivata.

Tablica 1. Makroekonomski pokazatelji FBiH za razdoblje 2015-2020

Pokazatelj	Službeni podaci	Projekcije				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Nominalni BDP u mil. KM	29.462	30.389	31.709	33.245	34.962	36.925
Nominalni rast u %	4,5	3,1	4,3	4,8	5,2	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	100,8	100,2	101	101,2	101,4	101,5
Realni BDP u mil. KM (prethodna godina = 100)	29.229	30.334	31.391	32.844	34.494	36.379
Realni rast u %	3,7	3	3,3	3,6	3,8	4,1
Inflacija mjerena indeksom potroš.cijena u %	-1	-1,1	0,9	1,2	1,5	1,4
Potrošnja u mil. KM	29.619	30.231	31.385	32.631	33.981	35.382
Realni rast u %	1,5	2,4	2,7	2,7	2,7	2,7
Vladina potrošnja u mil. KM	6.160	6.283	6.409	6.537	6.668	6.801
Realni rast u %	0,8	1,2	0,5	0,8	0,5	0,5

Tablica 1. (nastavak) Makroekonomski pokazatelji FBiH za razdoblje 2015-2012

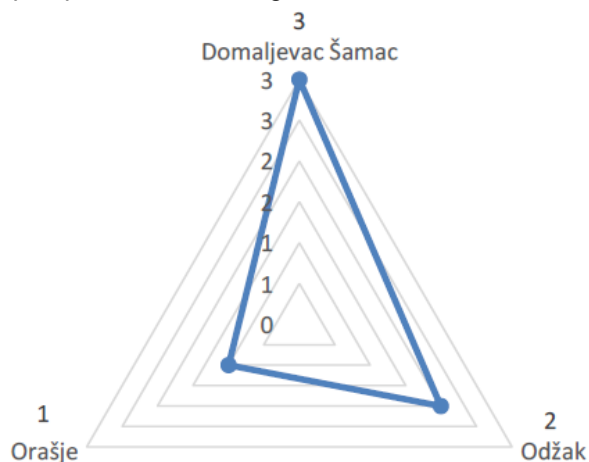
Privatna potrošnja u mil. KM	23.459	23.947	24.975	26.094	27.313	28.580
Realni rast u %	1,7	2,7	3,2	3,2	3,3	3,2
Investicije u mil. KM	5.024	5.087	5.580	6.149	6.786	7.441
Realni rast u %	-3,5	0,7	9,4	9,9	10	9,3
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil. KM	535	508	635	857	1.097	1.382
Realni rast u %	-53,5	-5,8	23,2	33,4	26,1	24,1
Vladine investicije u mil. KM	4.489	4.579	4.945	5.292	5.688	6.058
Realni rast u %	10,6	1,5	7,9	6,9	7,4	6,4
Privatne investicije u mil. KM	15.281	15.327	16.301	17.415	18.678	19.875
Realni rast u %	-1,5	0,3	6,4	6,8	7,3	6,4
Uvoz (robe i usluge) u mil. KM	0,9	2,3	4,8	5,3	5,2	4,2
Nominalni rast u %	9.863	10.139	10.863	11.716	12.694	13.691
Realni rast u %	5,8	2,8	7,1	7,9	8,3	7,9
Izvoz (robe i usluge) u mil. KM	6,3	4,7	5,3	5,6	5,5	4,4
Nominalni rast u %	12,5	13,2	13,2	13,5	13,9	14,7
Realni rast u %	-1.589	-1.333	-1.571	-1.832	-2.108	-2.300
Bilanca tekućeg računa u mil. KM	-22	-16,1	17,8	16,6	15,1	9,1
Bilanca tekućeg računa u % BDP-a	-5,4	-4,4	-5	-5,5	-6	-6,2

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), ožujak 2017. godine

3. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI ŽUPANIJE POSAVSKE U 2015.GODINI¹

Po izračunu indeksa razvijenosti Federalnog zavoda za programiranje razvoja u 2015. godini na 1. mjestu po rangu razvijenosti unutar Županije Posavske bila je općina Orašje, dok je na zadnjem mjestu po rangu razvijenosti bila općina Domaljevac - Šamac.

Graf 1. Razina razvijenosti po općinama u 2015. godini

¹ Izvor: Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH, Federalni zavod za programiranje razvoja, lipanj 2015.g.

Prema podacima Porezne uprave FBiH, u 2015. godini u Federaciji BiH, porezni prihodi županija u FBiH (porezi građana i porez na dohodak) iznosili su 290.622 tisuća KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 2,9% (prihodi u 2014. godini su iznosili 282.553 tisuće KM), dok su porezni prihodi po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u FBiH iznosili 124 KM i viši su za 3,0 % u odnosu na prethodnu godinu.

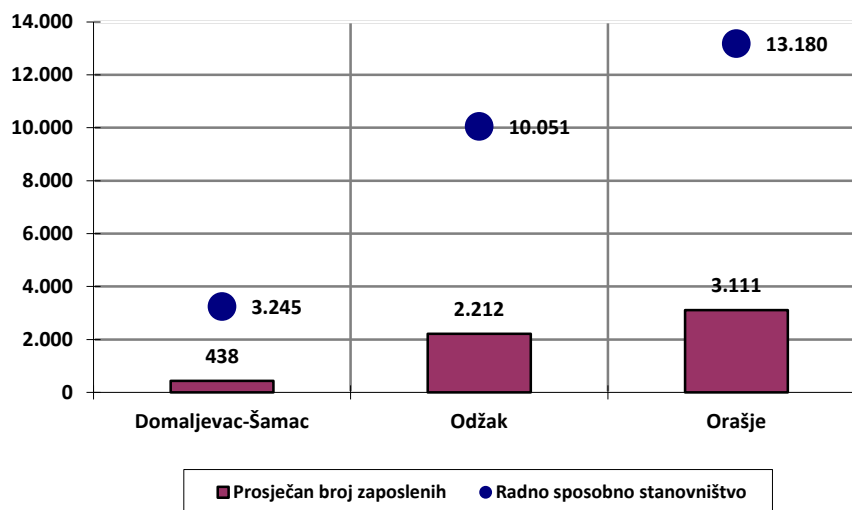
U Županiji Posavskoj u 2015. godini ostvareni su porezni prihodi u iznosu od 3 mil. KM, što je u odnosu na 2014. godinu više za 15,4%.

Porezni prihodi po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u Županiji Posavskoj iznosili su 67 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 16,2% i što je 53,4% u odnosu na prosjek FBiH.

U 2015. godini u FBiH ostvaren je prosječan broj zaposlenih u iznosu od 450.121, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine više za 1,5% ili 6.534. U Županiji Posavskoj zaposlenost je iznosila 5.761, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 101 ili 1,8%. Broj zaposlenih u Županiji sudjelovao je u ukupnom broju zaposlenih FBiH sa 1,3%.

Povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u svim općinama Županije, najviše u općini Domaljevac Šamac za 3,5% u odnosu na 2014 godinu.

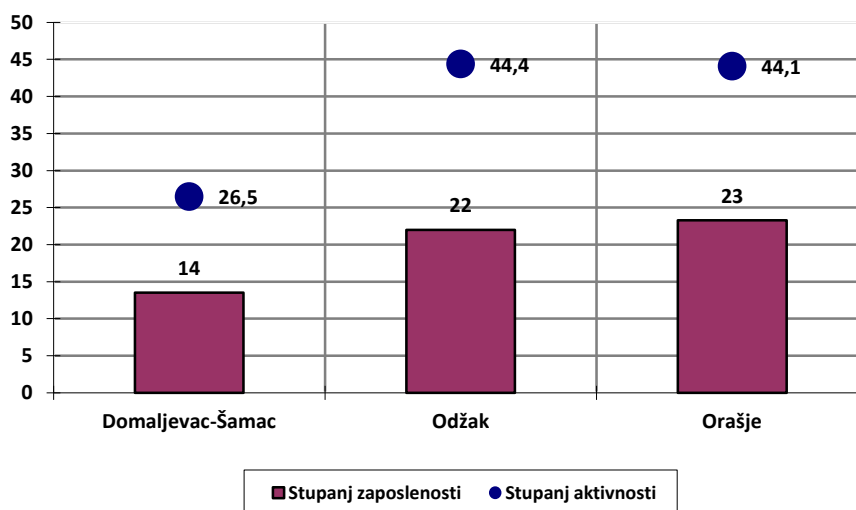
Graf 2. Prosječan broj zaposlenih i radno sposobno stanovništvo po općinama u 2015.g.

Stupanj registrirane zaposlenosti u Županiji Posavskoj po EU metodologiji, točnije po metodologiji Međunarodne organizacije rada (ILO) - (broj zaposlenih u odnosu na radno sposobno stanovništvo) iznosio je 21,6% što je u odnosu na 2014. godinu više za 2,6%.

Graf 3. Stupanj zaposlenosti i stupanj aktivnosti stanovništva po općinama u 2015.g.

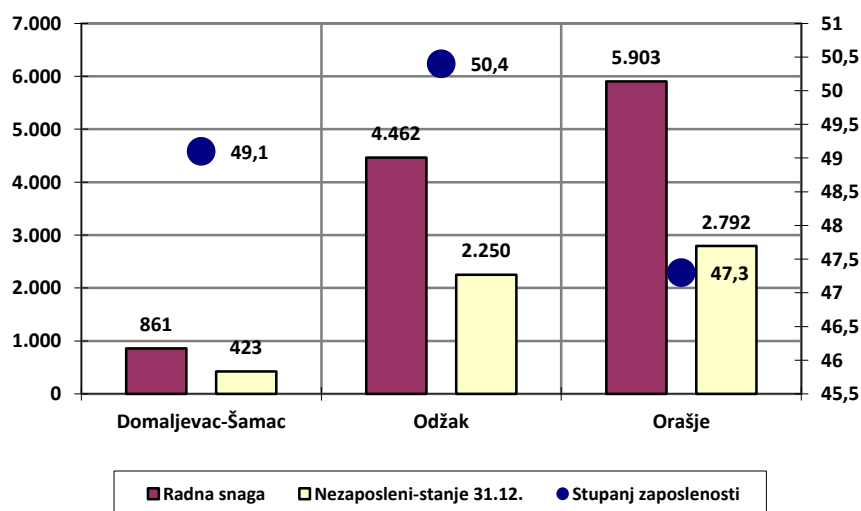
Registrirani broj nezaposlenih u FBiH sa stanjem na dan 31.12.2015. godine iznosio je 389.865, što je manje za 0,6% u odnosu na 2014. godinu. Registrirana nezaposlenost u Županiji Posavskoj u 2015. godini na kraju prosinca iznosila je 5.465 osobe koje traže zaposlenje, što je za 2,0% manje u odnosu na prethodnu godinu. Broj nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih u FBiH iznosio je 1,4%.

Najveći broj nezaposlenih osoba registriran je u općini Orašje (0,7% od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH), dok je najmanji broj nezaposlenih u općini Domaljevac-Šamac (0,1% od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH).

Smanjenje broja nezaposlenih zabilježeno je u svim općinama, a najviše u općini Domaljevac-Šamac za 10% u odnosu na prethodnu godinu.

Stupanj nezaposlenosti, prema registriranim podacima, u odnosu na radnu snagu u FBiH u 2015. godini iznosio je 46,4%, a u Županiji Posavskoj 48,7%.

Graf 4. Stupanj nezaposlenosti, radna snaga i broj nezaposlenih po općinama u 2015.g.

U 2015. godini u FBiH ostvaren je rast fizičkog obujma industrijske proizvodnje po stopi od 2,2%. Učešće fizičkog obujma industrijske proizvodnje u Županiji Posavskoj

u industrijskoj proizvodnji Federacije BiH iznosio je 1,0%, dok je u Županiji ostvaren rast fizičkog obujma industrijske proizvodnje po stopi od 1,5%.

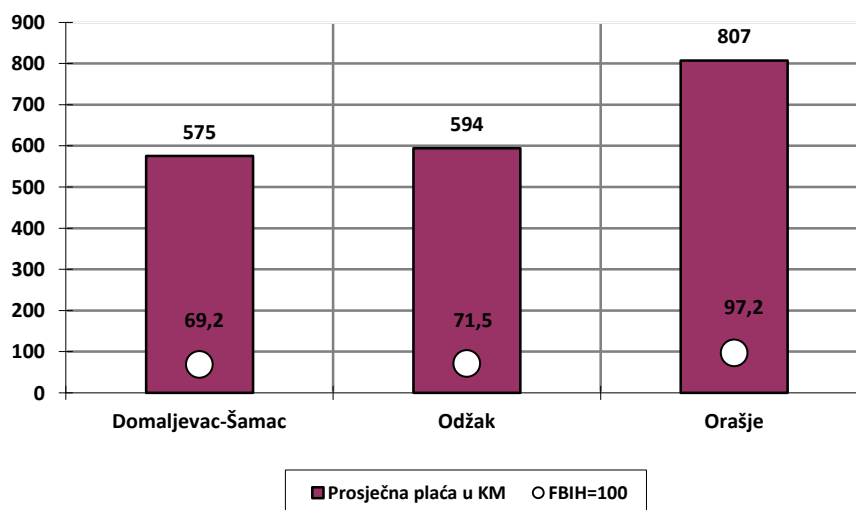
Tablica 2. Indeksi industrijske proizvodnje prema GIG, KD BiH 2010, Županija Posavska 2015.godina

	2015/2014	
	Federacija BiH	Županija Posavska
INDUSTRIJA – UKUPNO	102,2	101,5
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA		
Intermedijarni proizvodi	107,2	105,4
Kapitalni proizvodi	99,0	120,0
Trajni proizvodi za široku potrošnju	96,4	121,5
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	103,0	92,0
PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a		
Prerađivačka industrija	104,2	101,4

U 2015. godini u FBiH prosječna mjesečna isplaćena neto plaća iznosila je 830 KM ili 0,3% manje u odnosu na prethodnu godinu. U Županiji Posavskoj prosječna plaća iznosila je 711 KM, što je više za 2,6% u odnosu na 2014. godinu i što je 85,6% od prosjeka FBiH.

Povećanje prosječne mjesečne plaće zabilježeno je u svim općinama, najviše u Odžaku za 4,0% a najmanje u Orašju za 2,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Graf 5. Pregled plaća po općinama u 2015.g.

Ukupan broj umirovljenika u FBiH u prosincu 2015. godine iznosio je 402.044, što je za 1,8% više nego u istom razdoblju prethodne godine.

U Županiji Posavskoj broj umirovljenika u prosincu 2015. godine iznosio je 3.647, što je za 1,2% više u odnosu na prethodnu godinu ili 0,9% od ukupnog broja umirovljenika u FBiH.

Tablica 3. Broj umirovljenika i iznos mirovina, Županija Posavska 2015.godina

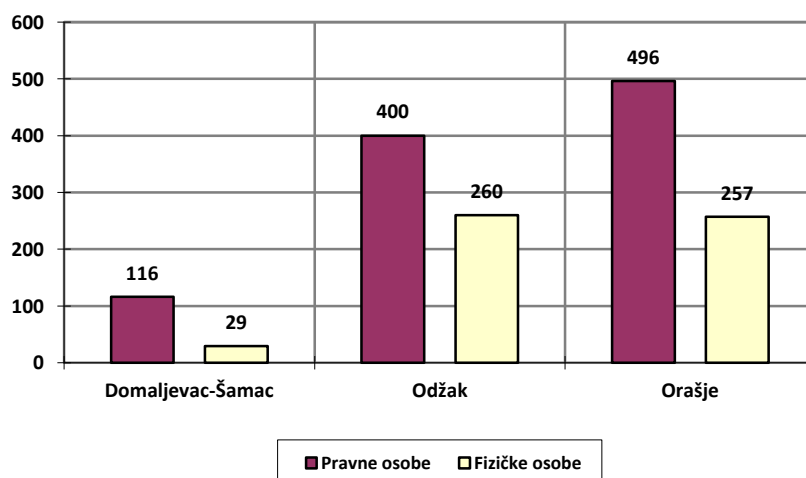
Općina	Broj umirovljenika	Ukupan iznos isplaćenih mirovina	Prosječna mirovina u KM
Domaljevac-Šamac	267	104.872,67	392,8
Odžak	1.431	494.875,32	345,8
Orašje	1.949	742.495,65	381,0
Županija Posavska	3.647	1.342.244	368,0
Federacija BiH	340.848	134.020.516	393,2
UKUPNO MIO FBiH	402.044	147.170.552	366,1

Prema statističkim podacima ukupan broj poslovnih subjekata u FBiH na dan 31.12.2015. godine iznosio je 103.066, što je više za 1,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj poslovnih subjekata u Županiji Posavskoj iznosio je 1.558 i viši je za 5 ili 0,3% u odnosu na prethodnu godinu. Broj poslovnih subjekata Županije Posavske sudjelovao je u ukupnom broju poslovnih subjekata u Federaciji BiH s 1,5%.

Registrirani broj pravnih osoba u FBiH iznosio je 53.436, što je više za 3,0% u odnosu na prethodnu godinu, dok je u Županiji Posavskoj broj pravnih osoba iznosio 1.012, što je u odnosu na prethodnu godinu ostalo nepromijenjeno. Broj registriranih pravnih osoba u Županiji Posavskoj sudjeluje u ukupnom broju registriranih pravnih osoba u Federaciji BiH sa 1,9%.

Broj registriranih fizičkih osoba – obrtnika sa stanjem na dan 31.12.2015. godine iznosio je 49.630 u FBiH, što je više za 0,1% u odnosu na prethodnu godinu, dok je u Županiji Posavskoj broj registrovanih obrtnika iznosio 546, što je više za 5 ili 0,9% u odnosu na 2014. godinu. Broj registriranih fizičkih osoba-obrtnika u Županiji sudjeluje u ukupnom broju registriranih fizičkih osoba-obrtnika u Federaciji BiH sa 1,1%.

Graf 6. Broj registriranih poslovnih subjekata po općinama u 2015.g.

U 2015. godini u Federaciji BiH ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 6.142 mil. KM, što je za 6,3% više u odnosu na izvoz u 2014. godini. U Županiji Posavskoj izvoz

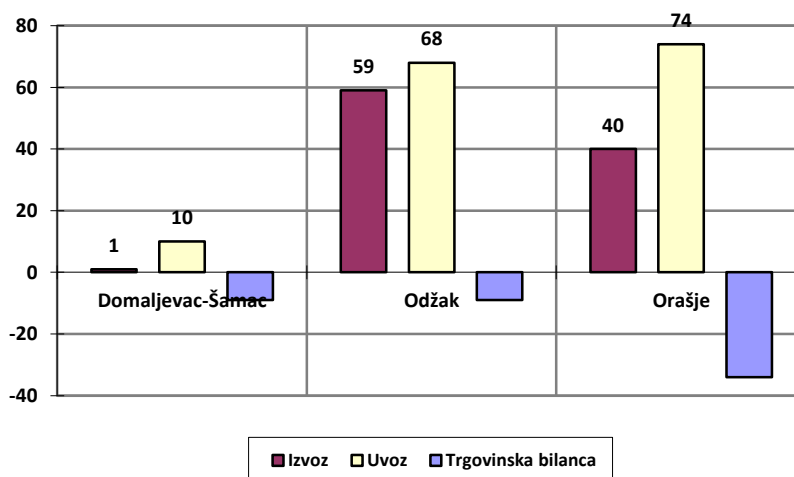
je iznosio 100 mil. KM ili 9,5% više u odnosu na prethodnu godinu. Izvoz Županije sudjeluje u ukupnom izvozu FBiH sa 1,6%.

Povećanje izvoza zabilježeno je u općinama Odžak za 30,8% i Domaljevac Šamac za 25,0%, dok je smanjenje izvoza zabilježeno samo u općini Orašje za 11,9% u odnosu na prethodnu godinu.

U 2015. godini u Federaciji BiH ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 10.678 mil. KM, što je za 3,1% više u odnosu na 2014. godinu, dok je u Županiji Posavskoj uvoz iznosio 152 mil. KM ili 17,3 % više u odnosu na 2014. godinu. Uvoz Županije u ukupnom uvozu FBiH sudjeluje sa 1,6%.

Povećanje uvoza zabilježeno je u svim općinama Županije Posavske, a najviše u Orašju za 21,3% u odnosu na prethodnu godinu. Postotak pokrivenosti uvoza izvozom u 2015. godini u FBiH iznosio je 57,5 %, a u Županiji Posavskoj 65,5%.

Graf 7. Izvoz, uvoz i trgovinska bilanca po općinama u 2015.g.

Osnovni strateški ciljevi Županije Posavske u sljedećem srednjoročnom razdoblju su:

- Izgraditi konkurentan i atraktivan poslovni ambijent s razvijenim malim i srednjim gospodarstvom, obrtništvom i poljoprivrednom proizvodnjom.
- Poboľjšati kvalitetu javnih usluga i izgraditi jednakopravnu i socijalno sigurnu društvenu zajednicu.
- Razviti efikasnu javnu i komunalnu infrastrukturu usklađenu s načelima održivog razvoja.

U razdoblju 2018-2020. godina usmjerenja Vlade Županije Posavske biti će na:

1. Učinkovit sustav podrške poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima za razvoj poljoprivredne proizvodnje.
2. Razvoj malog i srednjeg gospodarstva i obrta kroz stvaranje boljeg poslovnog okruženja, promidžbu poduzetničke kulture i razvojnih pogodnosti Županije.
3. Razvoj turističke infrastrukture i kapaciteta, baziranih prvenstveno na prirodnom i kulturnopovijesnom naslijeđu.
4. Jačanje kapaciteta društvenih organizacija i razvoj društvene infrastrukture.
5. Poticanje ostanka stanovnika Županije kroz pružanje podrške u zapošljavanju i stipendiranju obrazovanja.

6. Poboljšati sigurnosnu situaciju na području Županije i smanjiti rizik od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim opasnostima.
7. Unaprjeđenje zakonodavno-pravnog okvira i uspostavljanje integralnog sustava zaštite okoliša i upravljanja prostorom.
8. Razvoj javne i komunalne infrastrukture u skladu sa potrebama gospodarstva i stanovništva.
9. Podrška primjeni standarda i najboljih tehnologija u zaštiti okoliša i upravljanju prirodnim resursima.

4. POKAZATELJI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE ŽUPANIJE POSAVSKE

Uzevši u obzir ostvarenje prihoda, potpora i primitaka u 2016. godini, te osobito njihovu usporedbu s ostvarenjem u prethodnim razdobljima (2009. do 2015. godine) može se zaključiti da se u narednim godinama očekuje djelomično smanjenje fiskalnog opterećenja na županijski Proračun.

U svibnju 2014. godine dopunom Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/06, 43/08, 22/09 i 35/14) Županiji Posavskoj je dodijeljen ponder 1,5, a koji se koristi u izračunu udjela Županije u raspodjeli prihoda od neizravnih poreza s Jedininstvenog računa. Pozitivni učinci primjene navedenog pondera mogli su se uočiti već u 2014. godini, a u 2015. i 2016. godini su izraženi u punom obujmu, što je u tim godinama doprinijelo ostvarenju pozitivnog financijskog rezultata i smanjenju akumuliranog deficita iz prethodnih godina.

GODINA	KOEFICIJENT	UKUPNO	RAZLIKA
2006	1,840	20.183.329,40	-
2007	1,743	23.619.163,98	3.435.834,58
2008	1,655	23.035.509,65	-583.654,33
2009	1,561	18.527.597,47	-4.507.912,18
2010	1,443	18.926.517,01	398.919,54
2011	1,393	17.928.075,68	-998.441,33
2012	1,364	16.769.479,45	-1.158.596,23
2013	1,363	15.575.242,77	-1.194.236,68
2014	1,348 / 2,009	20.991.148,84	5.415.906,07
2015	1,996 / 2,006	25.747.102,30	4.755.953,46
2016	2,247	29.373.736,45	3.626.634,15

Projekcije prihoda od neizravnih poreza za 2017. godinu pokazuju njihovo smanjenje za Županiju Posavsku, obzirom da se udio Županije Posavske u raspodjeli prihoda od neizravnih poreza za 2017. godinu iznosi 2,169, što je 3,47% manje nego u 2016. godini.

Projekcije prihoda od izravnih i neizravnih poreza za razdoblje 2018.-2020. godina preuzete su od Federalnog ministarstva financija, a temelje se na projekcijama prema osnovnom scenariju Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za neizravno oporezivanje iz travnja 2017. godine. Projekcije se temelje na povijesnom trendu naplate prihoda i predviđanjima kretanja makroekonomskih pokazatelja u navedenom razdoblju. U obzir su uzeti i učinci kontinuiranog usklađivanja stopa akciza na duhan u BiH s minimalnim standardima u EU, učinci primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA-e u razdoblju 2016.-2017. godina, kao i učinci primjene adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU. Raspodjela navedenih prihoda korisnicima u Federaciji BiH je urađena prema GAP-ovom modelu raspodjele, koristeći propisanu formulu raspodjele tih prihoda utvrđenu Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.

Na osnovi makroekonomskih pretpostavki, a uvažavajući projekcije prihoda koje je izradio Odjel za makroekonomsku analizu, projekcije ukupnih prihoda odražavaju očekivanu naplatu ukupnih prihoda od neizravnih poreza (bez prihoda od izravnih poreza) u 2018. godini od 5.630,9 milijun KM, dok se u razdoblju 2019.-2020. godina očekuje njihov daljnji rast na 5.830,3 milijuna KM i 6.062,4 milijuna KM respektivno, sukladno očekivanom rastu BiH ekonomije.

Međutim, pripadajući dio tih prihoda korisnicima u Federaciji BiH, sukladno metodologiji raspodjele s Jedinственog računa, ovisi o troškovima financiranja države i utvrđenoj visini plana otplate vanjskog duga.

Pored prihoda od neizravnih poreza, županije u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH prikupljaju niz drugih izravnih poreza, koji uključuju porez na dobit poduzeća i porez na dohodak, zatim prihode po osnovi županijskih propisa o porezima na imovinu i niz neporeznih prihoda koji im omogućavaju da financiraju ustavom utvrđene funkcije.

Pored tog, prihodi od pristojbi, novčanih kazni i naknada kao i prihodi od grantova i donacija, također pripadaju županijama.

Prikupljanje i raspodjela izravnih i drugih prihoda se vrši prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Županiji Posavskoj i financiranju jedinica lokalne samouprave («Narodne novine Županije Posavske» broj 2/97 i 8/05) i Zakonu o porezu na imovinu, naslijeđe i dar Županije Posavske («Narodne novine Županije Posavske» broj 9/08 i 4/09).

Prihodi od neizravnih poreza

Prema revidiranim projekcijama prihoda od neizravnih poreza Federalnog ministarstva financija, zasnovanih na projekcijama Odjeljenja za makroekonomsku analizu UIO, iz svibnja 2016. godine procjenjuje se da će prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju Županiji Posavskoj u 2017. godini iznositi 26.483.464 KM ili 7,60% manje u odnosu na izvršenje ovih prihoda za 2016. godinu. U razdoblju 2018.-2020. godina očekuje se njihov postupni rast i to: 27.381.964 KM u 2017. godini, 29.860.541 KM u 2018. i 32.489.629 KM u 2019. godini.

Tablica 5. Izvršenje prihoda od neizravnih poreza ŽP i općina pojedinačno na Jedinственном računu za 2016. godinu, revidirane projekcije za 2017. g. i projekcije za razdoblje 2018.-2020. g.

Neizravni porezi	Izvršenje 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Županija Posavska	32.371.352	29.919.097	30.934.157	33.734.273	36.704.426
Županija	28.660.742	26.483.464	27.381.964	29.860.541	32.489.629
Domaljevac-Šamac	417.182	385.305	398.377	434.437	472.688
Odžak	1.735.811	1.587.375	1.641.229	1.789.791	1.947.374
Orašje	1.557.618	1.462.953	1.512.587	1.649.504	1.794.736
Općine	3.710.610	3.435.633	3.522.193	3.873.732	4.214.797

Nadalje, procjenjuje se da će prihodi od neizravnih poreza za direkcije cesta na razini Županije Posavske u 2017. godini iznositi 1.176.764 KM ili 4,27% manje u odnosu na izvršenje ovih prihoda za 2016. godinu. U razdoblju 2018.-2020. godina prihodi od neizravnih poreza za direkcije cesta kretati će se u iznosima 1.216.687 KM, 1.326.820 KM i 1.443.641 KM respektivno.

Tablica 6. Izvršenje prihoda od neizravnih poreza za direkcije cesta za 2016. godinu, revidirane projekcije za 2017. g. i projekcije za razdoblje 2018.-2020. g.

ŽUPANIJA	Izvršenje 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Županija Posavska	1.229.301	1.176.764	1.216.687	1.326.820	1.443.641
o/t Županija (58%)	712.995	682.523	705.678	769.556	837.312
o/t općine (42%)	516.306	494.241	511.009	557.264	606.329

Tablica 6.(a) Revidirane projekcije prihoda od neizravnih poreza za direkcije cesta za 2017. g. i projekcije za razdoblje 2018.-2020. g. – općine pojedinačno

OPĆINA	2017.	2018.	2019.	2020.
Općine	494.241	511.009	557.264	606.329
o/t Orašje (52%)	257.005	265.725	289.778	315.291
o/t Odžak (38%)	187.811	194.183	211.761	230.405
o/t Domaljevac-Šamac (10%)	49.424	51.101	55.726	60.633

Kako je već spomenuto, pored prihoda sa Jedinstvenog računa, županije prikupljaju prihode po drugim osnovama (npr. porez na dobit poduzeća i niz neporeznih prihoda). Projekcije ovih prihoda Ministarstvo financija Županije Posavske priprema na osnovi makroekonomskih prognoza i analiza trendova i već spomenute Projekcije prihoda od strane FMF.

Porez na dobit

Porez na dobit poduzeća izuzev banaka i drugih financijskih organizacija predstavlja u cijelosti prihod Županije. Učinci naplate prihoda od poreza na dobit, od uvođenja novog Zakona o porezu na dobit uz prilagođavanje makroekonomskih pretpostavki i povijesnih trendova ostvarenja prihoda po ovoj osnovi, pokazuju stalni rast za županijske proračune, a koji se različito odražavaju za svaku županiju pojedinačno.

Naime, promatrajući naplatu u proračunu Županije Posavske ovi prihodi su od prve godine primjene Zakona (2008. godine) više nego 2,5 put porasli u 2009. godini te u godinama koje su slijedile nastavili rasti. Izvršenje prihoda od poreza na dobit Županije Posavske u 2016. godini iznosilo je 2.522.591, što je 40,33% više od ostvarenja u 2015. godini. Predviđa se da će prihodi od poreza na dobit (prvenstveno poduzeća) u 2017. godini biti veći za 4,15% od izvršenja za 2016. godinu i iznositi 2.627.279 KM.

Očekuje se da će i u razdoblju 2018.-2020. godina prihodi Županije Posavske od poreza na dobit nastaviti postupno rasti, pa projicirani iznos za 2018. godinu iznosi 2.658.806 KM, a u razdoblju 2019.-2020. iznositi će 2.696,029 KM i 2.736.470 KM respektivno.

Tablica 7. Izvršenje prihoda od poreza na dobit za 2016. godinu, revidirane projekcije za 2017. g. i projekcije za razdoblje 2018.-2020. g. za Županiju Posavsku

Vrsta prihoda	Izvršenje 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Porez na dobit	2.522.591	2.627.279	2.658.806	2.696.029	2.736.470

Procjenjuje se da će se prihodi od poreza na dobit pojedinaca i poduzeća općina Županije Posavske u razdoblju 2018.-2020. godina kretati u ukupnim iznosima od 2.600 KM do 3.100 KM.

Porez na dohodak

Projekcije prihoda od poreza na dohodak zasnivaju se na odredbama Zakona o porezu na dohodak koji je u primjeni od 1. siječnja 2009. godine. Porez na dohodak predstavlja sintetički oblik prihoda iz poreza na plaću i poreza na dodatna primanja, građanskih poreza (poreza na dobit od gospodarske i profesionalne djelatnosti, poreza na prihod od poljoprivrede, poreza na prihod od autorskih prava, izuma i tehnoloških napredaka, poreza na ukupan prihod fizičkih osoba, te poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava) i poreza na prihod od igara na sreću.

Ministarstvo financija Županije Posavske se u planiranju ovih prihoda za sljedeće tri godine isključivo oslanjalo na Projekcije ovih prihoda dobivene od strane FMF.

Budući je uvođenjem poreza na dohodak nestao niz poreza građana koje su do sada regulirale županije i prihodi koje su županije oporezivale će postati dio osnovice poreza na dohodak, bilo je potrebno izračunati novu minimalnu stopu za raspodjelu

prihoda (između županije i općina) od poreza na dohodak, s pretpostavkom neutralnosti prihoda – tj. da prihodi od poreza na dohodak budu na istoj razini prihoda od poreza koji će biti zamijenjeni porezom na dohodak. Izračun novog prosjeka iznosi, na temelju podataka iz 2006. godine, 34,46%. Ovaj prosjek je korišten u svrhu projekcija prihoda za utvrđivanje raspodjele prihoda od poreza na dohodak između županija i općina.

U prvoj godini primjene Zakona (2009. godina), sa stopom poreza od 10% uz osnovni osobni odbitak od 300 KM mjesečno, evidentiran je pad naplate tih prihoda u odnosu na čitav niz poreza koje je zamijenio porez na dohodak. Međutim, već u 2010. godini se naplata ovih prihoda na državnoj razini stabilizirala te je, uključujući i zaostale obveze poreza na dohodak bila veća za 6% u odnosu na 2009. godinu.

U odnosu na izvršenje prihoda od poreza na dohodak Županije Posavske za 2016. godinu koje je iznosilo 4.217.252 KM, u 2017. godini se očekuje daljnji blagi rast ovih prihoda od oko 1,00% (4.259.425 KM), dok se u razdoblju 2018.-2020. godina očekuje daljnji rast ovih prihoda u odnosu na prethodne godine za 1,20% (4.310.538 KM), 1,40% (4.370.885 KM) i 1,50% (4.436.448 KM) respektivno.

Tablica 8. Izvršenje prihoda od poreza na dohodak za 2016. godinu, revidirane projekcije za 2017. g. i projekcije za razdoblje 2018.-2020. g. za Županiju Posavsku

ŽUPANIJA	Izvršenje 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Županija Posavska	4.217.252	4.259.425	4.310.538	4.370.885	4.436.448
o/t Županija	2.766.924	2.791.627	2.825.126	2.864.678	2.907.648
o/t općine	1.450.328	1.467.798	1.485.411	1.506.207	1.528.800

Analizom ostvarenih i raspoređenih prihoda od poreza na dohodak općina Županije Posavske na godišnjoj razini u razdoblju 2015.-2016. godine uočeno je da su se isti kretali u slijedećim rasponima:

- Općina Orašje: 54,91%-62,59% - prosjek posljednje dvije godine 56,15%
- Općina Odžak: 31,46%-38,86% - prosjek posljednje dvije godine 37,23%
- Općina Domaljevac-Šamac: 3,51%-8,28% - prosjek posljednje dvije godine 6,62%.

Ostali porezni prihodi

Kategorija Ostalih poreznih prihoda, u koju se ubrajaju prihodi od poreza na imovinu (714), domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obveze) (715) i ostali porezi (719) će se u Proračunu Županije Posavske za razdoblje 2018.-2020. godina kretati u uobičajenim rasponima od 280-285 tisuća KM. Isti slučaj se očekuje i kod općina Županije Posavske gdje će se ovi prihodi kretati u ukupnim iznosima od 314-325 tisuća KM godišnje.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi županije uključuju prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih tečajnih razlika, naknade, pristojbe i prihode od pružanja javnih usluga u koje se ubrajaju: administrativne, sudske i komunalne pristojbe i ostale proračunske naknade, naknade i pristojbe po Federalnim zakonima i drugim propisima i prihodi od pružanja javnih usluga i neplanirane uplate te novčane kazne.

Očekuje se da će Proračun Županija Posavska u 2018. godini prikupiti 2.640.000 KM neporeznih prihoda, što je 0,79% manje nego što se očekuje u 2016. godini. Nadalje se očekuje da bi se neporezni prihodi za 2019. i 2020. godinu trebali dalje kretati smanjivati, odnosno predviđa se da će iznositi 2.510.000 KM u 2019. godini i 2.555.000 KM u 2020. godini.

Očekivani pad neporeznih prihoda u razdoblju 2018.-2020. godina odnosi se na potrošnju namjenskih prihoda od korištenja poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe. Naime, u razdoblju 2012.-2017. godina iz namjenskih sredstava od korištenja poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, koja su na podračun Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva početkom 2012. godine pristigla u iznosu od preko 3 milijuna KM, izvršeni su planirani radovi u većem obujmu, te se očekuje da će akumulirani višak ovih sredstava biti u cijelosti potrošen tijekom 2017. godine. Stoga se u razdoblju 2018.-2020. godina na ovoj skupini prihoda planiraju samo godišnji prilivi po navedenoj namjeni.

Tablica 9. Izvršenje neporeznih prihoda u 2016. godini, plan za 2017. godinu i projekcije za razdoblje 2018.- 2020. g. za Proračun Županije Posavske

Vrsta prihoda	Izvršenje 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
NEPOREZNI PRIHODI	2.909.586	2.661.010	2.640.000	2.510.000	2.555.000
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine	98.972	101.060	75.000	90.000	85.000
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	2.435.909	2.196.000	2.200.000	2.050.000	2.100.000
Novčane kazne	374.705	363.950	365.000	370.000	370.000

Procjene kretanja neporeznih prihoda općina Županije Posavske u razdoblju 2018.-2020. godina pokazuju da će se isti zadržati na razini između 4,6 i 4,9 milijuna KM godišnje.

Tekuće i kapitalne potpore i kapitalni primici

Tekuće i kapitalne potpore i kapitalni primici uključuju tekuće potpore od međunarodnih organizacija, primljene tekuće potpore od strane proračuna Federacije BiH proračunu Županije Posavske, sredstva iz Proračuna Federacije BiH Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne politike za primjenu Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine», broj: 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09), donacije, kapitalne potpore od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija i kapitalne potpore od ostalih razina

vlasti (Federacije Bosne i Hercegovine) za projekte u srednjim i osnovnim školama i projekte rekonstrukcije cesta, te kapitalne primitke.

U odnosu na razdoblje 2014.-2015. godina, te dijelom 2016. godini u tekućoj i naredne tri godine se očekuje potpuni prestanak priliva sredstava od donacija za poplavljenе prostore.

Uzevši u obzir pojačane aktivnosti korisnika Proračuna Županije Posavske i općina Županije Posavske, kao i njihov angažman u apliciranju za novčana sredstva po projektima u zemlji i inozemstvu, realizacija tekućih i kapitalnih potpora bi i dalje trebala ostati barem na razini ostvarenja iz prethodnih godina.

Nadalje, kako su u tijeku konzultacije federalne, županijskih i općinskih/gradskih razina oko nove izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine a čiji ishod bi mogao ponovno porazno djelovati na Proračun Županije Posavske, u razdoblju 2018.-2020. godina planira se i očekuje, kao i u prethodnim godinama, daljnja potpora iz Proračuna Federacije BiH.

Tablica 10. Izvršenje tekućih i kapitalnih grantova te kapitalnih primitaka u 2016. godini, plan za 2017. godinu i projekcije za razdoblje 2018.- 2020. g. za Proračun Županije Posavske

Vrsta prihoda	Izvršenje 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Tekući grantovi	2.015.188	3.158.900	1.860.000	1.330.000	1.330.000
Kapitalni grantovi	373.825	554.000	550.000	600.000	600.000
Kapitalni primici	1.504	0	0	0	0
UKUPNO:	2.390.517	3.712.900	2.410.000	1.930.000	1.930.000

Ukupni prihodi Proračuna Županije Posavske i općina

Procjenjuje se da će Proračun Županije Posavske u 2018. godini imati na raspolaganju ukupno 38.907.560 KM, što je 2,64% manje u odnosu na planiranih 39.962.940 KM u 2016. godini.

Očekuje se, također, da će prihodi i primici Županije Posavske porasti na 40.917.700 KM u 2019. godini (5,17% više u odnosu na 2018. godinu), te se u 2020. godini povećati na 43.745.560 KM (6,91% više u odnosu na 2019. godinu). Navedene projekcije su uvjetovane postojećim stanjem u raspodjeli javnih prihoda. Ukoliko u promatranom razdoblju dođe do izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH planirani scenarij će biti upitan.

Tablica 11. Prihodi Proračuna Županije Posavske za razdoblje 2016.-2020.g.

Vrsta prihoda	Ostvareno	Plan	Prognoza		
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
UKUPNI PRIHODI, TEKUĆE I KAPITALNE POTPORE I PRIMICI	40.449.673	39.962.940	38.907.560	40.917.700	43.745.560
Porezni prihodi	34.947.334	33.587.730	33.856.060	36.476.300	39.259.560
Prihodi od neizravnih poreza	29.373.737	28.178.820	28.087.640	30.630.090	33.326.940
Porez na plaću i Porez na dohodak	2.761.699	2.625.080	2.828.620	2.868.180	2.911.150
Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	2.525.727	2.503.780	2.658.800	2.696.030	2.736.470
Ostali porezni prihodi	286.171	280.050	281.000	282.000	285.000
Neporezni prihodi	2.909.586	2.661.010	2.640.000	2.510.000	2.555.000
Prihodi od pod.aktivnosti i imovine	98.972	101.060	75.000	90.000	85.000
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	2.435.909	2.196.000	2.200.000	2.050.000	2.100.000
Novčane kazne	374.705	363.950	365.000	370.000	370.000
Tekuće potpore	2.015.188	3.158.900	1.860.000	1.330.000	1.330.000
Kapitalne potpore	373.825	554.000	550.000	600.000	600.000
Prihodi po osnovi zaostalih obveza	202.236	1.300	1.500	1.400	1.000
Kapitalni primici	1.504	0	0	0	0

Tablica 12. Porezni i neporezni prihodi proračuna općina ŽP za razdoblje 2016.-2020.g.

Vrsta prihoda	Ostvareno	Plan	Prognoza		
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
UKUPNI POREZNI I NEPOREZNI PRIHODI	11.259.445	10.652.480	10.468.460	11.172.760	11.533.080
Porezni prihodi	5.957.350	5.711.270	5.871.460	6.271.760	6.682.080
Prihodi od neizravnih poreza	4.226.340	4.049.950	4.063.200	4.431.000	4.821.130
Porez na plaću i Porez na dohodak	1.443.374	1.374.000	1.491.110	1.512.010	1.534.600
Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	1.077	2.000	2.600	3.100	3.100
Ostali porezni prihodi	286.559	285.320	314.550	325.650	323.250
Neporezni prihodi	5.302.095	4.941.210	4.597.000	4.901.000	4.851.000
Prihodi od pod.aktivnosti i imovine	2.439.084	2.432.090	2.409.000	2.460.000	2.460.000
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	2.827.447	2.486.920	2.150.000	2.400.000	2.350.000
Novčane kazne	35.564	22.200	38.000	41.000	41.000

5. STRATEGIJA UPRAVLJANJA JAVNIM DUGOM

U Proračunu Županije Posavske za 2018. godinu potrebno je planirati sredstva za otplatu domaćeg pozajmljivanja (823300) u apsolutnom iznosu od 599.780 KM, te izdatke za kamate na domaće pozajmljivanje (616300) u apsolutnom iznosu od 70.850 KM.

Ova sredstva se odnose na otplatu:

- 1) kredita odobrenog iz sredstava OPEC Fonda za međunarodni razvoj u cilju financiranja rekonstrukcije školskih objekata i nabavke odgovarajućeg školskog namještaja (500.000 USD),

- 2) kredita Export-Import banke Koreja za financiranje Faze II Projekta „Modernizacija bolnica u Bosni i Hercegovini“ (oko 800.000 USD), te
- 3) kredita Austrijske centralne banke za financiranje projekta nabave, instalacije, obuke i održavanja medicinske i nemedicinske opreme i usluga u Kantonalnoj bolnici Orašje (1.980.000 EUR).

U 2017. godini završava otplata glavnice kredita MMF-a, pa će u razdoblju 2019.-2020. godina izdaci po ovim osnovama biti više nego duplo manji.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na svojoj 118. sjednici od 05.06.2014. godine donijela Zaključak V.broj: 1046/2014, kojim je usvojena Informacija o reprogramu kreditnih obveza županija, gradova i općina pogođenih poplavama i klizištima, te podržala provođenje mjera kako bi se županije, gradovi i općine s područja pogođenim poplavama i klizištima rasteretili otplate vanjskog duga na rok do 4 godine. odnosno u razdoblju od 2014. godine do konca 2017. godine. S tim u vezi, Županija Posavska je, po primitku informacije o navedenom Zaključku, pokrenula aktivnosti na reprogramu kreditnih obveza po kreditima UniCredit Bank Austria AG i Export-Import Banke Koreja/EDCF.

U kolovozu 2015. godine zaključeni su:

- Amandman 2 na Podugovor o kreditu od 20.03.2012. godine za Projekt nabavke, obuke i održavanja medicinske i nemedicinske opreme i usluga u Kantonalnoj bolnici Orašje (UniCredit Bank Austria AG), kojim se početak otplate glavnice navedenog kredita odgađa do 28.02.2018. godine, i
- Aneks 1 na Podugovor o zajmu od 07.04.2010. godine za Projekt Modernizacija bolnica u Bosni i Hercegovini – Faza II (Export-Import Banka Koreja) kojim se početak otplate ovog kredita odgađa do 15.04.2018. godine.

Reprogramima navedenih kredita ugovoreno je i da će ugovorene obveze po osnovi kamata, naknada i troškova koje će plaćati Dužnik (Županija Posavska), a koje dospijevaju na plaćanje u razdoblju moratorija na otplatu glavnice, refundirati u cjelokupnom iznosu iz Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine do početka otplate glavnica kredita.

Kretanje izdataka po osnovi otplate duga (glavnice i kamata) u razdoblju 2016.-2020. godina prikazano je u Tablici 13.

Tablica 13. Izdaci po osnovi povrata sredstava, unutarnjeg duga, kredita i kamata u razdoblju 2016-2020.g. (u KM)

Opis	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Kredit OPEC fonda	86.685	84.300	80.920	77.540	0
Kredit po III Stand-by aranžmanu MMF-a	1.398.629	1.395.620	0	0	0
Kredit Export-Import banke Koreja	23.437	25.000	118.230	116.810	115.450
Kredit Austrijske centralne banke	43.193	44.500	471.480	466.580	461.670
UKUPNO:	1.551.944	1.549.420	670.630	660.930	577.120

Napomena: Zbog mogućih tečajnih razlika iznosi planirani za otplate dugova (glavnica i kamate) su u planu zaokruženi na više.